

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár

negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Nebántsvirág.

Szentes, 1890. okt. 9.

Órult Roland történelmi hírhedségre vergődött dühöngése, a fekeszített indulat vad kitérősei, melyekkel a közép-kor e lovagja érdemeket szerzett magának a megörökítésre, semmivé törpülnek ahhoz a furiához viszonyítva, mely *tiszteletreméltó* laptársunk, a „*Szentesi Lap*“ pontozott karikáját elfogja, amiért a Döme-féle sikkasztási ügyvel kapcsolatos fegyelmi ügyekben más a véleményünk, mint az övé, sőt merő ellentétben áll, az ezen ügyekben Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának a múlt hó 29-iki ülésében hozott határozatával is.

E pontozott karikában, köztudomás szerint, maga a lap felelős szerkesztője rejlik és ez a *tiszteletreméltó* úr immáron négy folytatásra terjedő vezércikkben döngtet rólándi furiában „a vármegye lelkiismeretét“ meggyőző érv helyett a revolver-zsurnalisztika mázsás gorombaságai és válogatott dührohamaival, neki-neki esvén a „*Szentes és Vidékének*“ is, már ahogy ez az őrjöngő indulat legfőbb parokszizmusában szokása.

Semmi szavunk ellene!

E tekintetben Mohamed hívei vagyunk, aki megparancsolta, hogy az *el-Del*(*) elől minden igazhívó szent borzalommal térjen ki; de különben sem

*) Az őrjöngő.

fektetünk sulyt ezen durva támadásokra, melyeknek szennye mindég arra hull vissza, aki támad, mint ahogy az út sara is mindég annak a kezét piszkolja be legelőbb, ki vele dobálódzik.

Épp ezért nem is reflektálunk a *tiszteletreméltó* úr ilyes *gavallér*-kifejezéseire, mint p. „nem átalija rongyos nyomorék testére felenni“, „eszesezletlen rugkapd“, „De mit törődik a szemét ezzel“, stb. — amilyenektől — mert művelt lelke telve van — lapja is túlárad. Hanem igenis törődünk, mert törődünk kell, ha hírlapirói kötelességünknek lelkiismeretesen akarunk megfelelni, azon elvvel, mely e négy folytatásban megjelent vezércikk őrjöngésen vörös fonálként húzódik végig: mintha itt, e vármegyében, különösen megszentelt egyének volnának: *Nebántsvirágok*, kikhez hozzányúlni tilos; közéleti bálványok, kik előtt csak imádvá borulhat le földi halandó s a cikkeknél közéleti szereplését hírlapilag bírálni: merénylet az égiek ellen.

Ha már magában ez az elv: képzelenség, a szabad sajtó feltétlen bírálati jogával szemben, mely *Nebántsvirágok*, közéleti bálványokat nem ismer —; valóságos szőrnytetellé, sőt neveltségessé válik annak az ajkán, ki mint az *igen tiszteletreméltó* felelős szerkesztő úr, maga kénye szerint emel és dönt meg oltárokat és helyez el azokon, vagy ránt le a porba megszentelt magasukból bálványo-

kat a szerint, ahogy éppen az ő *gavallér-szeszélye, úri kedvtelése* vagy inkább *személyi érdeke* kívánja.

Hogy többet ne is említsek: ma azt kívánja a személyes élmény, hogy oltárt emeljen a vármegyei közigazgatási bizottságának, ma ez az ő *Nebántsvirága*, melyhez aztán nekünk hozzányúlni nem szabad, melynek határozatait bírálni: merénylet. No, mert hogy ez a határozat odatélti az erénydíjat egy másik *Nebántsvirágnak*,

Hanem a múlt év decemberén, mikor ugyanez a közigazgatási bizottság *egyhangilag* elvetette az *igen tiszteletreméltó bálványfaragó Sima Ferenc* úr azon indítványát, melyszerint a *Csemege*-féle ügyvel kapcsolatban *Slammer Sándor* alispán ellen is fegyelmi vizsgálat indítassék — és elvetette *Kiss Zsigmond* biz. tag azon kijelentésére, hogy *Sima Ferenc* fegyelmi indítványát *indokolatlan gyanúsításon* alapszik — akkor, ez egyhangú határozat után megdőlt az oltár, maga alá temetve a *Nebántsvirágok*at, a közigazgatási bizottság összes tagjait, kik között akkor is ott volt *Fekete Márton* és *Kiss Zsigmond*, ott a 4 állami tiszteivel és megyénk *külföldöségei*, kiknek sorából azonban azóta az *igen tiszteletreméltó író oly csafosan kiesett*.

Akkor, 1889 dec. 8-án, a december 6-iki közig. bizottsági gyűlés ez en *rei névre oly megbélyegző* határozatának

T Á R S A.

Finálé.

Dupont H. beszelye.

(Folytatás.)

Egyszerre fölemelte tekintetét: ha valaki így látná! Valaki a nézőtérrel, vagy éppenséggel kartsársai közül! No, szép dolog volna. Hirtelen felszarítá könnyeit és ismét merőben bántult maga elé. —

Habermann Nikodém huszonnégy év óta a színház másodhegedűse. Ugyyszólván a színház leltárához tartozik, mint természet, a padmalyról aláfüggő hatalmas csilár; azzal a különbséggel, hogy erre több gondot fordítanak, mint ő reá.

Még elete párját is e színházban választotta ki. A cukrász kiszolgáló kisasszonya volt, akinél estenként a kávéját megitta.

Hogy miként batorodott neki és emberelte meg magát annyira, hogy a különben csendes, nyájás és nem éppen fiatal leány kezét megkerje: mindez örök talány maradt kartsársai előtt, akárhogy törték is rajta az eszüket.

De hogy megeselekedte: az bizonyos volt.

Igaz, nem valami egetverő szenvedély fűzte őket egymáshoz, de megértették egymást és ez volt házasesetük sarkköve, mely boldogabbá tette őket, mint amilyen sok szerelmi házasság.

Két évig éltek így nyugodtan, megelégedetten, aztán meghalt az asszony, gyermekágyban.

Nikodém onnan túl még hallgatagabb, még sajtószertűbb lón; tartása hajlottabb. Egész életét gyermekének szentelte. De milyen leány is volt ez a gyermek!

Alakja oly gyöngéd, mint egy meiseni porcellán alaké. Szóke haja oly selyemfinom és lágy, oly fénylő, mint üvegfonadék; szemei oly kristálytiszták, mint patak tükre; kacaja oly ezüstcsengésű, mint ércsengettyű.

Voltak pillanatok, mikor Nikodém csaknem kétségeskedett, hogy ez a lenge, bájos teremts az ő leánya volna; mikor félt: nagy iromba kezeivel hozzányúlni, nehogy érintése fájdalmat okozon neki.

És milyen bohókás dolgokat mivelt vele az a leány! Hogy vihongott, ha ügy-

kézláb mászta körül a kedviért a szobát; hogy ült fel olykor lóhátvást a hátrára és ilyekezett, hajába kapaszkodva, az engysulyt fenntartani, ami azonban e haj sörteszerű rövidsége miatt soha sem sikerült neki.

Hogy szorította össze olykor a térdén ülve, nyakkendőjét olyan szorosra, hogy szinte kékült-zöldült bele és még sem mert ellentmondani, mert hiszen ez olyan örömet okozott a gyermeknek, ki gyerekésszel ki-nozta.

Minden kimondott kívánságát nyomban teljesíteni iparkodott; és mikor a gyermek-leány egy napon a holdat kívánta: komolyan gondolkodóba esett, miként szerezhetne neki valami játékszer, amely a holdhoz hasonlatos.

Egy zsibárustól megvett hát egy ócska borbélytálcát és három éjszakát rászánt, hogy lényesre csiszolja. És csakugyan megérte azt az örömet, hogy leánykáját ez az utánzótt hold teljesen kielégíté, csak attól félt, nehogy egy napon a csillagokat és napot is megkívánja, mert akkor aztán csakugyan zavarba jött volna.

(Folyt. kov.)

nyomása alatt az igen tiszteltreméltó bálványgyáros úr így irt:

„A közigazgatási bizottság azonban, míg igazságosnak találta a legvégső szigorig elmenni a főszolgabíró ellen, keresett menedéket az alispán számára. Hiszünk azonban, hogy miután ez az ügy a belügyminiszternél fog végződni: itt egyenlő igazsággal fognak mérni . . .”

Vagyis, az a közigazgatási bizottság, mely ma Nebántsvirág, melyet ma az erkölcsi oltár olyan magaslatára emel, hogy — szerinte — a mi földi kezeink el sem érhetik, akkor menedéket keresett az általa meghurcoltatni kívánt alispán számára és ezen igaztalan határozata ellen a belügyminiszterhez apellált, akiről hitte, hogy a bizottság hamis mértékével szemben, bizonyosan egyenlő igazsággal fog mérni.

Pedig hát ennek a bizottságnak, az ő tiszteltreméltó egyéniségén kívül akkor jóformán ugyanazok voltak a tagjai, akik ma.

Ugyanaz a Fekete Márton, ugyanaz a Kiss Zsigmond, ugyanaz a négy állami tisztviselő és vármegyénk ugyanazon kintinóségei, kiket akkor „igaztalan határozathozattal” és azzal vadolt, hogy „menedéket kerestek” az alispánnak, (ami pedig éppen nem volna tisztességes cselekedet a közéleti erkölcs szempontjából); ugyanazek ma sajátkürmüleg szépen kikapartatnak a tiszteltreméltó dzsentlemen által az akkor megdöntött oltár romjai alól, melynek törmelékeiből új pagoda épül, hogy az ugy:nesak ő általa újból fényesre csiszolt bálványokat befogadja.

Persze, nála mindez a közéleti erkölcs védelmében történik.

Akkor az volt az „egyedül igazságos állásfoglalás” hogy az alispán ellen muszáj elrendelni fegyelmi vizsgálatot; minthogy pedig az akkori közig. bizottság nem akart ezen „egyedüli igazságos és konzekvens álláspontra” helyelkedni, sőt azt egyhangulag perhorreskálta, azt mondván, „hogy az alispán már öreg ember, hát ne bántuk” (lásd a „Szentesi Lap” m. évi 146-ik számát, mely e módásával szép erkölcsi világításba helyezi a Nebántsvirág-tesztületet) emélfogva bálványfaragó Sima Ferenc egyedül igazságos ügyét a vármegye közgyűlése elé viszi és mert a törvényhatóság túlnyomó többsége itt is ellene van, hát lerántja ezt az oltárt is, mondván, hogy a törvényhatóság takargatja az alispán határtalan mulasztását, mely cselekedete — ha valóban az igen tiszteltreméltó dzsentlemennek volna igazza — szintén nem utolsóadata volna közéleti erkölcsünk mély súlyedségének.

Bálványfaragó Sima Ferenc legalább okvetlen annak tekintette ezt, mert maga mellé vévén 11 hű fegyveresét, e hős erkölcsvédő sereg élén indul vala miniszterzakkató hadiútra, melyből hogy mi eredménnyel térték haza: köztudomású.

És mégis, mikor mindez történt, mikor ez a nemes sampion megdöntötte a közigazgatási bizottság oltárát; mikor, a már fentidézett kifejezésekben valójában a közéleti korrupció vádjával illetve azt a bizottságot és később a vármegye törvényhatóságát is, pusztán azért, mert sem az egyik, sem a másik nem kívánt

az ő személyes boszúja zsoldjába szegődni: mikor mindez történt, egy pillanatra sem jutott eszünkbe azt a két — kétségkívül köztisztületet érdemlő testületet, a közig. bizottságot és köztörvényhatóságot bálványak, Nebántsvirágak minősíteni, melynek határozataihoz kritika ne férjen.

Nem cselekedtük pedig azért, mert a közéletben nem ismerünk sem Nebántsvirágot, sem bálványokat; nem cselekedtünk, mert tudjuk, hogy a közélet intézői, irányadói szintén csak emberek s épp úgy, mint mi magunk, alá is vetvük minden emberi gyarlóságunkat.

De viszont nem is dobáltuk meg sárral e testületeket; nem emeltünk oltárt, de nem is döntöttük meg azt és nem befolyásoltatjuk magunkat bíráltunkban szenvedély által.

A törvénybe ütköző cselekedetet annak fogjuk mindenkor tartani, bárki által követkessék is el — legyen az egyes egyén, vagy erkölcsi testület: viszont azonban magunknak sem követelünk csatlakozhatlanságot ott, ahol csak egyéni meggyőződésünk tolmácsoljuk.

A jelen esethen pedig, amikor négy vezércikkben keresztül nyilatkozó rolandi dühbögésében, bálványfaragó Sima Ferenc olyhá akarja bíráltunkat feltüntetni, mintha mi akár a közigazgatási bizottságot, akár annak egyes tagjait a közéleti korrupció vádjával illetük volna — mely inszinuáció különben már lapunk korábbi számának „Riposzt” című cikkelyében határozottan visszautasítottuk — a közigazgatási bizottság határozatának bírálatában nem pusztán a magunk egyéni meggyőződése, hanem és legfőképp a törvénynek ide vonatkozó világos és félre magyarázhatatlan rendelkezése nyílvánul, melyet e hazában mindenki és így bálványfaragó Sima Ferenc, de sőt mai Nebántsvirága, a közig. bizottság is respectálni tartozik.

Értjük és tudjuk, hogy a kritika azon módjával szemben, melyet az igen tiszteltreméltó dzsentlemen Sima Ferenc gyakorol és honosított meg nálunk, amely minden következetesség nélkül ma az egekbe emeli, amit tegnap még sárba tiport és kicsapongó féktelenségében sohasem az elvek, hanem azokat hirdető vagy képviselő egyének ellen tör, nagyon nagy szükség volna a szabad bírálati jog némi megrendszabályozására, valamint arra, hogy Nebántsvirágok teremtessek.

De a tisztességes sajtónak erre semmi szüksége nincsen, mert az sohasem fog a hirlapírás azon alacsony nivójára aláüllyedni, hogy a közéletnek erre méltó férfaiiban az embert ne becsülje és sohasem fog, vak indulattól elragadtatva a személy ellen harcolni, akár mily szigorúan bírálja is különben az általa hirdett vagy vallott elveket.

Az eszmék harcában pedig nem ismerünk bálványokat.

Ott — akárcsak a csatamezőn — bár a szó és toll fegyvereivel küzdve, sebeket osztnak és kapunk. És aki a csatamezőn szerepet visz, aki a közélet küzdelmeiben résztvesz, álljon bár a társadalom lépcsőjének legmagasabb fokán: nem Nebántsvirág, hanem csak olyan kiülő fel, mint mi magunk, akinek esetleg té-

ves eszméi, vagy elvei ellen a meggyőző érv és a törvény szigorú rendelkezésének fegyverével küzdeni kötelesekünk.

Aki, mint mi is, a küzdelemben szigorúan a tisztesség korlátai közt marad és nem az ellenfél gyáldzásában, hanem meggyőzésében keresi a diadalt, az nem ismer közeleti Nebántsvirágokat.

A megyei számvevőség a Döme-lygyben. Abban a négy folytatásos vezércikk-regényben, melyet tiszteltreméltó nagymetű íróársunk, Sima Ferenc „A vármegye lelkiismerete” címen csak az imént bocsátott köze a „Szentesi Lap” hasábjain, Hugó Viktori rövid, de velőtlen mondásokban, van elmondva, hogy minket bizonyára azért nem elégít ki a közig. bizottságnak, Fekete Márton indítványával elfogadott határozata, mert az, amíg Zalagh Jánost egyhangulag felmenti a fegyelmi vád alól, egyidejűleg kimondta, hogy a megyei számvevőség szigorú vizsgálat alá vonandó.

Meg is kérdezi: miként történhetett az, hogy Gunda Zoltán kitudta deríteni a sikkeskést, a megyei számvevőség pedig nem, holott ez az 1882. 1883. évi gyámperenzári számadásokat fölülvizsgálta és felmentvényvel el látta. És e kérdésre nyomban meg is felel: „Vagy képegyháány, vagy összejátszás folytán.”

„Tertium non datur.”

Az itt következő jegyzőkönyvi kivonathól láthatja a kedvelt vezércikk-regényről, hogy tercium is datur és hogy ezt a harmadik esetet éppen maga az a Gunda Zoltán állapítja meg, akire olyan nagyon szeret hivatkozni.

Ime a kivonat:

Kivonat.

A Döme-féle sikkeskázási ügyből kifolyólag Gunda Zoltán előklete miatt működött vizsgálóbizottság által felvett jegyzőkönyvből:

„A vármegyei számvevő kihalgatásáról felvett jegyzőkönyv 25. b. pontjában következők foglaltatnak:”

„Kérdés.”

„Az 1882. évi aug. havi napló 2022. cikke alatt a meghamisított 1617/882. sz. végzéssel 1901 fttl számoltatott el bevételeib; míg a főkönyv 1/97 lapján a hiány palástolásaként valóban befizetett 2601 fttl lett bevezetve. Miért nem észrevételezte?”

„Felelet:”

Tény az, hogy a vizsgáló bizottság működése alkalmával a hivatkozott naplótétel alatt bevételezett összegnél 700 fttl nagyobb összeg van a főkönyvbe bevezetve, de az is tény, hogy ezen összeg a számadás vizsgálata alkalmával a naplóban foglalt összeggel egyező volt, — mit igazol azon körülmény, hogy a főkönyvi kivonathoz 473 folyószám alatt e tőmegnek az 1882. év végén kezelet alatt volt összege 700 fttl kisebbnek van kimutatva, de igazolja azon körülmény is, hogy a főkönyv 540 lapján a tőmegnek 13212 fttl 08 krban volt a városi számvevő által megállapítva és vörös tintával bejegyezve, mely összeg utólagosan lehetett 700 fttl nagyobb összegre kiigazítva. Amár ezen főkönyv felülvizsgálva nem lett — minthogy a szabályrendelet értelmében fölülvizsgálat alá nem tartozott — de azért, amennyiben nyilatkozattevő többször betekintette a felülvizsgálat folyamán, és lehetséges hogy e tőmegnél is utána nézett valamely elszámolást, ez oknál fogva látta szükségesnek ezen megjegyzést tenni.”

„A miniszteri számtiszt véleménye:”

A betekintett főkönyvből és könyvkivonathól constatálattott nyilatkozat által tett fenti nyilatkozat valósága és Gunda Zoltán min. számtiszt megjegyzi, hogy a megyei számvevő a főkönyvi kivonathól a főkönyv meghamisítását nem észrevételezhette.”

Az élénk fantáziájú regényíróknak kérdésére ez a jegyzőkönyvi kivonat eléggé megfelel s ahhoz legföllebb csak azt a kommentárt fűzhetjük, a mit már a „Közigazgatás tisztasága” című cikkünkben meggyőzően demonstráltunk, hogy t. i. annak a számvevőségnek, mely elé csak a Szentés város gyámpénztári szabályrendeletében szigorúan megszabott könyvek és okmányok kerültek a felülvizsgálatkor, nem lehetett soha módja és alkalmak, hogy ezekből a sikkasztást kiderítse, míg Gunda Zoltán és az elnöklelte alatt működött bizottság elé az összes gyámpénztári kezelőkönyvek, ügyiratok és okmányok kerültek.

Miundezt pedig korántsem a megyei számvevőség mentességére hoztuk fel akkor és most sem azért hozzuk fel, hanem: hogy megfeleljünk a regényíró úr náiv furlanggal fölvetett és a közvélemény félrevezetését célzó kérdésére.

Nincs okunk a megyei számvevőséget védeni. Nem fáj érette a fejünk s miattunk fegyelmi vizsgálat alá vonhatják, sőt határozatlan kivánjuk is, hogy vonják mindazokat, kiket ezen ominózus ügyben a kötelesemmulasztás vétségének csak gyanuja is éri.

Epp ezért nem is foglaltunk állást — bírálatunkban — a hozott közg. bizottsági határozat ezen részével szemben.

Azt azonban ezuttal is, már most meg kívánjuk jegyezni, hogy a megyei számvevőség bevonása a fegyelmi ügybe szintén nem mentő, hanem súlyosító körülmény Szabó Károly és Balogh János és Borsos Péterre nézve, amit a tiszteletreméltó regényíró aligha gondolt meg, mikor a kérdést felvetette.

Mert azok az 1882—1883. évi gyámpénztári számadások csak 1884 évig felé kerültek a megyei számvevőség fölülbírlatala alá, annak tehát — föltétve, hogy az összes kezelőkönyvek, okmányok és ügyiratok e munkájában rendelkezésre állanak és a sikkasztást felfedezi — ezzel sem lett volna módjában az 1882—1883. években elkövetett sikkasztásokat megakadályozni, mint ahogy Szabó Károly és Balogh János hivatalos kötelességüket pontosan és híven teljesítik.

Ha tehát az a tény, hogy a megyei számvevőség az 1884-ben teljesített fölülvizsgálat során a fentemlített évek gyámpénztári sikkasztásait ki nem derítette, valakinek enyhítő vagy mentő körülménynek tekinthető, úgy az nem Szabó Károly és Balogh János hanem igenis Szentés város jelenlegi polgármestere, Sarkadi Nagy Mihály és Götz Ignác volt számvevő, kik a sikkasztást pár évvel ezután kiderítették és akik bizonyára éberekben ellenőrzik vala a gyámpénztár kezelését, ha csak sejtik is, hogy ott sikkasztás lehetséges.

Egyébiránt úgy tudjuk, hogy a megye főszámvevője meg sem föllebbezi a közigazgatási bizottság fegyelmi határozatát és így a vizsgálat során majd kiderül: terhel-e a hivatali kötelességmulasztás, „képességhiány” vagy „összejátszás”?

Mint ahogy pedig a tiszteletreméltó regényíró Sina Ferenc, dacára erélyes visszautasításunknak, következetesen azzal tisztel meg, hogy lapunkat a vármegye organumának nevezi és ezt azzal igyekszik bizonyítani, hogy ime, mi a vármegye több rendbeli határozatát is beleszórtuk „Ripost”-unkba, — erre nézve csak az a megjegyzésünk:

Igenis, beleszórtuk a vármegyei határozatokat a kritikánkba, mert mi nem szoktunk csak „úgy hasból” foglalkozni a köz-

ügyekkel, hanem alapos utánjárás és tanulmány után fogunk csak ily nagy horderejtű ügyek pertraktálásába.

Jóllehet az ily nyomós és megdönthetetlen érvek, mint amilyenek az általunk reprodukált jegyzőkönyvi kivonatok fájnak a tiszteletreméltó kollegának: nem a mi hibánk, ha mi közöljük azokat, holott ő agyonhallgatni szeretné.

Mert a vármegyén az ily határozatok nem rejtik el féltékenyen a hírlapírók előtt, mint p. Szentés városnál, azokba tehát épp úgy beletekintethető volna, mint mi: a protekció ott egyenlő mindenivel szemben.

Hanem persze, ettől borsódzott a hátá. Ezt nem cselekedte, mert akárhogy lapozgatta volna is végig az idevonatkozó ügyiratokat, nem kaparhatott volna ki belőlük egy sort sem, kedvére valót.

Üjdonságok.

Szentés, 1890. okt. 9.

— **Személyi hir.** Zsilinszky Mihály főispán holnap bazaérkezik, hogy állandóan itthon maradjon körtünkben.

— **A vértanúk ünnepe.** „Koszorúk számainak illatos aradatából emelkedik ki a tizenhárom vértanú szobra, magasatosan és ragyogón. Lefoszott róla a szürke lepel, itt áll végre nemes pompájában és emberek tizezei veszik körül, néma áhitattal nézve a nagyszerű monumentumot, melyet örök gyász és hazaszeretet hordott össze porzemenként ily fönségség és fényesség.” — E gyönyörű mondással vezeti be a „Budapesti Hírlap” azt az ünnepi cikkelyt, melyet az okt. 6-án Aradon lefolyt nagy nemzeti ünnepségnek szentel. Fenségség, megindító volt ez az ünnepség, melyből az egész nemzet kivette részét, melyen az ország minden vidéke képviseltette magát, hogy dokumentálja: miszerint örömeiben, gyászában egy a magyar. Az a virágillat, mely a fönségség vértanúszobrát ellepett koszorúkból száll fel a magaságos égbe, egy egész nemzet szíve dobbanását viszi fel magával az aradi Gógothán kiszendvedt, megdicsőült hősökhöz és az a szellő, mely ezt az illatot hozzájuk viszi, megsugja nekik azt is, hogy kiomlott vérük nyomán, porladozó testük felett megfogant a szabadság fája, melyért vértanuhalált szenvedtek, megsugja nekik, hogy ma, 41 év után, mint szabad nemzet szabad fiai, állják körül a magyarok tizezei, az emléküknök emelt szobrát.

— **Visszakerülő arcképek.** Bonyhády István, vármegyénk volt főnöke, a megye közönségének tudta és beleegyezése nélkül szállította fel két korábbi főispán: Brunszvik József gróf és Károlyi Lajos gróf arcképeit a nemzeti múzeumba. Ez arcképek visszaadása ügyében évek óta folytak meddő tárgyalások a vármegye vezetői és a kormány közt, amennyiben a belügyi kormány szerint, egyszer a muzeum birtokába jutott képek nem adhatók többé vissza, legföllebb lemásolhatók, ami példányoként 45 forintba kerül. Most végre a tárgyalások sikerre vezettek. A kormány elrendelte az arcképek visszaadását és a muzeum igazgatója a napokban értesítette is már a vármegyét: tudatná vele: vajjon felküld-e valakit a festményekért, vagy azt kívánja hogy postán szállíttassanak le?

— **A „Szentési Lap” nyilttere.** Tiszteletre méltó lapúrszám sikeresebb hajtóvadászatot tart talán még a Mürzstegben eszerkesztő fejedelmi vendégeknél is. Imaragon a harmadik táltost sikerült hurokra keríteni, hogy áldozton a lapunk szerkesztőségének megrontására emelt nyiltteri öltön. Ez a

harmadik nyiltterező, Torók János nősabó, a táltosok táltosának címére edemesítette magát. Ez a derék nősabó ugyanis személyesen panaszolja el nekünk a maga nagy baját, hogy ő most milyen páciában van; hogy egy akó mustot Rózernek, egy kis átalogat meg a szomszéd asszonyának adott el; hogy ötlet e miatt 30 frittal akarják megbírságnálni s hogy ő 15-re már ki is egyezett volna. De nem fogadták el tőle. Erre mi adjuk neki a tanácsot, hogy Nejen panaszával Burján Lajos tiszti ügyészhez és Megy Imre tanácsnokhoz; hogy az illetők figyelmét fölkeitsűk meg és írjuk az esetet, hogy t. i. meg akarták bírságnálni és ime ez a derék polgármester táltosnak és elzenji a „Szentési Lap” folyó évi 119-ik számának nyiltteri berkeben, hogy „igazságszerzete kényszeríti a mi valótlan közömenyünk megófolására, mert a fogyasztási adóhivatal ötlet ugyan vizsgálát alá vette, de a városi ügyész a vizsgálati iratait átnevezve, büntellenek talalta és így egy krajcár büntetést sem róttak rá.” Kedves Torók János nősabó ur, ön még nem értelt meg a táltosi mesterségre, vagy pedig azok a jó urak, akik önnel ezt az áldozati eneket aláírták, nagyon együgyűek a fogalmazásában. Hát hogy is történt, hogy a fogyasztási adóhivatal vizsgálát alá vette önt és miért is kellett ennek a vizsgálatnak az iratait fölülvizsgálás végett a városi ügyész elé vinnie? Csak talán nem azért, hogy az első vizsgálatot tartott hivatal megöröggátá, hanem: mert bírságnálni akarta, amit aztán — a városi ügyész közbejárására — elengedett. Ön látja, maguk is hánis: mi sem mondtunk egyebet, mi sem állítottuk, hogy már le is fizette a bírságot. Miskor hat okosabb nyilatkozatot gyártasson magának a megnyergelőivel.

— **Társulati közgyűlés.** A körös tiszarosri ármentesítő társulat a f. hó 19-én tartja rendes évi közgyűlését H. m. Váshelyen, a városháza tanácstermében a következő tárgysorozattal: 1. A központi választmány évi jelentése a társulati állapotról. 2. Az árterfejlesztési munkák ellen beadott felszólamlásoknak előfokú elbírására f. évi 12. kgy. szám alatt kiküldött ötös bizottságok határozatainak kihirdetése. 3. A kunszentmártoni miúdszenti sziklás-választmány előterjesztése, a még kiapadósított töltesburkolatok terveinek elfogadása és az építési elrendelése iránt. 4. Uyananakk előterjesztése a szabványos méretben alól megülepdedt gátszakaszok felmagasítása tárgyában. 5. A m. kir. földmívelésügyi minisztériumnak 1890. szeptember 22-én 49784. szám alatt kiadott rendelete, a Gyoma közseg alatt létesítendő árteri keresztgát ügyében. 6. A társulat gátvédelmi szabályainak módosítása. 7. A számvevőség bizottság jelentése a társulat 1889. évi számadásainak megvizsgálásáról. 8. Az 1891. évi költségvetés megállapítása és a jövő évi kiadásoknak mily alapon leendő eszközése iránti határozathozatal. 9. A társulat 1890. évi számadásainak megvizsgálása iránti intézkedés. 10. A tiszarvölgyi társulat közgyűlése küldöttség kirendelése. 11. A társulati alapszabályok 15. §-ának 1-ső pontja értelmében beérkezendő esetleges indítványok tárgyalása. 12. Jegyzőkönyv hitelesítésére küldöttség kirendelése.

— **Idegen tollak.** A „Szentési Lap” legutóbbi számának üjdonsági rovatában „Visszavont rendelet” címen hírt ad arról, hogy a földmívelésügyi miniszter, a még folyó évi június hó folyamán leérkezett rendeletét, mely szerint városunk összes loállományát megvizsgálandó, Aradi Kálmán tüzeteesen megokolt felterjesztése folytán visszavonta, amiért aztán legmagasabb elismerését is fejezi ki a főkapitány iránt. Nos a tiszteletreméltó laptárs ezuttal — bizonyára nem véletlenül, hanem céltudatosan, idegen tollakkal ekésíti fel a főkapitányt, mert a földmívelésügyi miniszter annak az alispámnak 5852 ik sz. indokolt felterjesztése folytán vonta vissza rendeletét, akit a laptárs mindég mint Szentes ellenségét, rosszakaróját szeretne feltüntetni és aki ezzel is megmutatta: milyen rosszakarója hát Szentésnek.

— **Kuba fulladt.** Mint csongárdi levelezőnk írja, ott a f. hó 3-án Proskó István községi bíró mindenes Heringer József a

küba bukkott és az elég gyorsan érkezett segély dacára bele is fulladt. A szerencsétlen véget ért mindenek kissé kaptatos álla poiban akart a kútból vizet meríteni és kissé mélyebben hajolva előre a két kávája fölé, egyensúlyt veszve, fejével lefelé bukkott a mélységbe. Bizonyára megúthatta már esze közben a fejét, vagy elszedült, mert csak így magyarázható meg, hogy az alig egy méter mélységű vízbe, mely a megmentésére alábocsátkozó embernek alig ért derékig, belefulladt. Mire kihúzták, minden mentési kísérlet sikertelen volt: a szerencsétlen, életével fizette meg azt a kis részegséget.

A Daleglet társasvacsorája, a folyó hó 7-én este a legderesebb hangulatban folyt le a kaszinó éttermében. A mintegy 40 főre tehető társaság, melyben a szépen is képviselve volt, kedélyes vigasságban maradt együtt egész virradtig, meg-meg újrará a derék dalnokok által csak úgy — in ter pokolús — asztal mellett előadott dalokat. Életréval eszme volna az egyetlen ez egyszerű, minden nagyobb költsékezés nélkül járó társas estélyek meghonosítása, melyek bizonyára tért hódítanak maguknak társaséletünkben.

Kedélyes állapotok. Már a mult péntek óta tudjuk azt, amit a „Szentesi Lap” a f. évi 119. számában *Taj de . . . a német!* címmel újságol, hogy t. i. „egy kedélyes fiatal emberünk” az alispán albaki alá ment tünemény és ott nem a tiszteltreméltó lepiárs által kedvtelással idézett ismeretes nótát, hanem inkább egy trágár szöveget dalolt el a *Fatinicsa*-induló dallamára három vagy négy száz cigány zenekisére mellett. Megirhattak volna mi is ezen *örvendetes* újdonságot, mely azt mutatja, hogy társaséletünk veszedelmes rohamossággal közeledik az anarchikus állapotokhoz s hogy nem cselekedtük: bizonyára nem az alispán hanem ama *kedélyes fiatal emberünk* iránt való kíméletből történt. De miután azt látjuk, hogy épp azok hozzák ezt a kedélyes utcai botrányt kérdésként dícsérvéssel a nyilvánosságra, akiknek leginkább volna érdekükben róla mélysegesen hallgatni; — miután látjuk, hogy nálunk már az e fajta tüntetés is erényszámba megy: kénytelenek vagyunk a lapitárs híret egy kissé megtoldani azzal, hogy az az *egyik kedélyes fiatal emberünk* *Filó* Tihamér dr. *Szentés város főjegyzője.*

Postaszállítás akadályokkal. A f. hó 7-én este abban a kellemes meglepetésben részesült városunk egész közönsége, hogy a budapesti posta és ezzel az oly mohón várt hírlapok, melyek az aradi ünépekéről részletesen és kimerítően értesítenek, kimaradt. A posta elmaradását vasúti bal-eset okozta. A kis kávépörkölő, mely közönségünk és a művelt nyugat közt a világhírnévvé létesült, a homoki állomáson felmondta a szolgálatot, még pedig olyan alaposan, hogy — tengelye ketté törvén — szó sem lehetett a vonat továbbindításáról. Így a posta is Homokon rekedt, míg végre Szobokról megérkezett a táviratlag kert segély egy másik kávépörkölő alakjában, mely aztán a vonattal együtt a postást is bevonszolta úgy éjjeltájjra a szentesi állomás indulóházához.

A zsidó ifjúság bálja. Mint már lapunk előző számaiban is hírt adtunk róla, a szentesi zsidó ifjúság a f. hó 11-én tánc vigalmat rendez és a rendezőség megfeszített erővel fáradoz a vigalom sikere érdekében. A táncvigalmat a létesítendő gimnáziumi egyesület alapja javára rendezik s már e valóban nemes intenció is megérdemli, hogy az anyagi és erkölcsi siker fényes legyen, mit természetesen csak a közönség biztosíthat tömeges megjelenésével. Különben ez az érdeklődés már is mutatkozik még pedig a legszélesebb körben ugyanynyira, hogy sokan már most megváltották belépő jegyüket. E jegyek *Wellisch* Vilmos és *Drill* Ferenc kereskedéseikben kaphatók személyenként: 1 forintjával.

Hangervény. *Fredes* László hegedűművész, a Halmay színtársulat volt karmestere a f. hó 18-án hangversenyt rendez a *Kass*-vendéglő nagytermében. Az érdekesnek

ígérkező műsorozatrol ma még csak annyit mondhatunk, hogy *Csillag* Franciska kisaszony is résztvesz benne zongorajátékával és hogy a hangversenyző a dalegyletet is felkérte a közreműködésre. A hangverseny programját annak idején közölni fogjuk.

Új ügyvéd. *Kóky* István dr. fiatal jogtudor, ki tanulmányait mint a *Károly*-alaptvány kitűnő ösztöndíjasa végezte, a mult héten tette le Budapesten a legjobb sikerrel az ügyvédi vizsgát. A fiatal ügyvéd, mint értesülünk, Szegeden nyit ügyvédi irodát.

Igazítás. A lapunk mult számában „Zaklatás a fogyasztási adókezelésnél” címmel megjelent újdonságot *Borbély* Lajos fogyasztási adókezeléségi ellenőrtől kapott felvilágosítás folytán ezennel oda igazítjuk ki, hogy *Török* János nem a fogyasztási, hanem az italmérési adókezelőség akarta megbírságotni.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr.

his fl. 7.65 per Meter - - glatt und gemustert (ca. 2500 versch. Farben und Dessins) — vers. roben- und stuckweise portó- und zollfrei das Fabrik-Depót G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich-Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 3

Búcsú.

Mindazon igen tisztelt ismerőimnek, kikből a kedves városból való távozásom alkalmával, nem lehettem szerencsés szemelyesen búcsút venni, ez úton mondok, jó emlékekbe ajánlva magam, szívélyes „Istenhozzádót.”

Szentés, 1890. okt. 9.

Szirmák Béla,
hatvani káplán.

Irodalom.

A „Vasárnapi Újság” legújabb száma 3 iven, kizárólag az aradi vértanúk emlékünnepére vonatkozó és 1848/9 es honvédekétől, köztül a vértanú táborokok egyikének segédtisztjétől írt közleményekkel jelent meg. 38 eredeti képpel, melyeket a „Vasárnapi Újság” nak e célra kiküldött művészmunkatársai készítettek. Ez október 6-iki emlékszámba tartalmát a következő: Az aradi emlékszóbor. — Emlékezesek; Október 6-ika 1849 ben. Az aradi kivégzések. (Több képpel: Az aradi vértanúk kivégzéstési helye: a vár előtti tér, hol a 9 tábornok kivégzéstési helye emlékszóborral van megjelölve, a háttérben a világi várral. Az aradi vár sáncárka, melyben 4 tábornok agyonlövetett. Az aradi vár, az aradi városház tornyából fölveve. Az aradi csatában elesett honvédek emlékezőszobrára. Lenkey és Vecsey honvédtábor sirja stb. *Cserna* Károly és *Dörre* Tivadar rajzai.) Az — aradi vértanúk szobrának lepezésekor. Költevény *Sántha* Károlytól. — Az aradi 13 vértanú emlékszóbor, (a szobor, főalakja a Hungária, 4 mellékszóporzata: az Ébredő szabadság, Harckészség, Áldozatkészség, Haldokló harcos, a tizenhárom tábornok éremarcképe, stb. rajzával). — A tizenhárom vértanú életrajza, *Damjanich*, *Desseffy*, *Arisztid*, *PölteMBERG*, stb. családjuk birtokában levő arcképeinek rajzával. — Arad város. (Több képpel.) *Márki* Sándortól. Ez október 6 iki emlékünnep. — Az emlékszóbor fölállítása az aradi Szabadságtérben. (*Cserna* Károly eredeti rajza.) — Irodalom és művészet. — Egyletek és közintézetek. — Mi újság? — Halálózesek. — Szelekesztői mondanivaló. — Képtalány. — Sakkjáték. — Hetinaptár. E száma ára 20 kr.

A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Újdonságok”-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

„Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

„Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

„Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

„Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

„Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

Zaklatás a fogyasztási adókezelésnél.
A f. hó 5-én délelőtt 11 órakor beállított hozzám a fogyasztási adókezelő két
*) E rovathoz közöltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

kontrabontja, névszerint *Schner* és *Waltner*, *G.* uricska rendőr kíséretében, hogy a házamnál állítólag levő bort fogyasztás alá felvegyék. Éu, amint találokotam velük, nyomban értékre adtam, hogy az idén nem szüreteltem és így nincsen is házamnál semmi fogyasztási adó alá felvenni való bor, sem must. Dacára ennek a fogyasztási adókezelő új meghatalmazottjai házamat egészen felmentőzték és mikor feleségem ezért méltatlankodva kikelt, *Schner* kontrabont ezzel felelt: „Ne lopjanak, akkor majd nem jövünk ki!” Ezen durva és tisztességes polgári becsületemet mélyen sértő kifejezést amődön visszautasított és a fogyasztási adó kezelőjét emberei jobb megválasztására kérem, egyszerűsöd áz kérdem itt a nyilvánosság előtt a városi előjárásigótl: vajjon miben rejlik hát ennek a fogyasztási adó-bérlének az a nyitja, mellyel a polgárok a zaklatás ellen véde vanna? És minő jogon törnek be a fogyasztási adókezelő közgegi vizsgálóknak? Vagy talán az is benne van e közgegi utasításában, hogy magukat a borfelvételleknél tisztességtelennül viseljék és nem elégedve meg azzal, ha a házat hiába fenekestől felgorgatják, még be csülettünkben is sértsenek?

Ha így van: akkor nem kérünk a város híres védelméből és jobb hogy magánbérli bírja a fogyasztási adót, mert a nevezett *Schner* kontrabontnál annak a közgegi sem lehetnek sem kíméletlenebbek, sem durvábbak.

Szentésen, 1890. október 7-én.

Bazsó József.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. *Mátéffy* Ferenc.
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi* Lajos.

5145/1890. sz. Hirdetmény.

A csongrád-szentesi országtól alapjául szolgáló gáttestnek a vereskeresztől a csongrádi közgátik kijavitása céljából szükséges földmunkára folyó évi október hó 12-én d. e. 9 órakor Szentésen a vármegye házánál, versenytárgyalás tartatik, melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghivatnak.

A szükséges földmunkát a már kitűzött profilécek irányában kellő tömörüléssel állítandó elő. A munkálathoz szükséges palincsokat a vállalkozó tartozik; beszerezni s ezért külön kártérítést nem igényelhet. A szükséges földmennyiség a Tisza felőli régi anyagödrökből veendő, esetleg szükséges kocsimunkáért külön kártérítés nem követelhető. A munka arányához képest részletfizetés a vállalkozó minden helyén igényelhet; e végből tartozik a jártas utbíztosnál jelentkezni, a ki a kubiködrökből kiemelt földnek számbavételét hetenként: szombaton eszközli. A töltést fontartására tartalék-földmennyiség is levén előirányozva, ezen anyag az utbíztos által megszabott mennyiségben illetve hasábköben szerzőlésszerű egységár szerint lesz a vállalkozó által kihogandó. A munka folyama alatt a felügyelet az útszakaszon alkalmazott két utász fogja teljesíteni, s ezek utasítását a vállalkozó közgegi követni tartoznak. A kivántató földmunka legkésőbb november hó közepéig befejezendő.

Ezen vállalatra vonatkozólag a kereskedelmi minisztérium által megállapított általános föltételi füzetekben meghatározott módokat irányadóik.

Kelt Csongrádon, 1890. október hó 3-án.

Dr. *Cicatricis*,

főszolgabíró.